

Een bevlogen jaar

Arjan Dwarshuis

Een bevlogen jaar

Een man, zijn wereldreis en het record
van 6852 vogels

Deze uitgave is tot stand gekomen met medewerking van Van Grunsven Creative Management, zie ook www.vangrunsvencm.com

ISBN 978-90-290-9237-1

ISBN 978-94-023-1185-3 (e-book)

NUR 320

Omslagontwerp: DPS Design & Prepress Studio, Amsterdam

Omslagbeeld: Camilla Dreef

Auteursfoto: Friso Boven

Kaart: Yde Bouma

Zetwerk: Zeno Carpentier Alting

© 2019 Arjan Dwarshuis en Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor mijn moeder.

Voor al je zorgen en je onvoorwaardelijke steun.

'It seems to me that the natural world is the greatest source of excitement; the greatest source of visual beauty; the greatest source of intellectual interest. It is the greatest source of so much in life that makes life worth living.'

– SIR DAVID ATTENBOROUGH

Verantwoording naamgeving en soortenlijst

In dit boek worden de gangbare Engelse vogelnamen (IOC, 2019) gebruikt, omdat het Engels (en het Latijn) de voertaal is voor het internationale vogels kijken. Voor typische Europese soorten, die staan beschreven in het boek *ANWB Vogelgids* van Europa (Svensson et al., 2017), en nog enkele andere algemeen bekende vogelsoorten, heb ik de Nederlandse namen gebruikt om het boek zo leesbaar mogelijk te maken, voor zowel de echte vogelkenner als de leek.

Ik heb ervoor gekozen om de soortenlijst achterwege te laten, omdat deze enkele tientallen boekpagina's in beslag zou nemen, en dat zou ten koste gaan van tekst en foto's. Als je geïnteresseerd bent in deze lijst, kan je deze bekijken op <https://world.observation.org/arjan.php> of op <https://arjandwarshuis.com/#info>. Zoals je misschien opvalt, is het totaal aantal door mij in 2016 waargenomen soorten sindsdien behoorlijk gegroeid. Dit komt door zogeheten 'splits'. Zo heb ik, om een voorbeeld te noemen, de ekster (Eurasian Magpie) zowel in Nederland als Taiwan gezien. Recentelijk onderzoek wijst echter uit dat dit in feite twee verschillende soorten zijn, de Eurasian Magpie en de Oriental Magpie.

Guatemala, Los Tarrales Lodge

Als de wekker gaat duurt het een paar seconden voor ik beseft waar ik ben. Dan vallen mijn gedachten weer op hun plek en is mijn slaapdrunkenheid in één klap verdwenen. Het is twee uur 's nachts. *Game time*.

Mijn vader is me komen opzoeken. Maandenlang heeft hij getraind voor deze beproeving, om me – koste wat kost – te vergezellen. Toen ik in Colombia mijn moeder aan de telefoon had, zei ze met een bezorgde stem: 'Ar, je vader is gek geworden, hij loopt de hele dag de trap op en neer. Om te trainen voor jullie zoektocht naar een of andere kalkoen.'

Net voor zijn vertrek sloeg het noodlot toe, toen hij nog één keer die trap op racete. Hij verstapte zich en scheurde zijn kuitspier.

Mijn vader is absoluut geen aansteller, dus toen ik op het vliegveld van Guatemala City de tranen in zijn ogen zag, wist ik dat er meer was geknapt dan alleen een spier.

In het holst van de nacht zwaait hij me uit. Ik stap met gids John in de Toyota Landcruiser. Als ik me omdraai zie ik nog net hoe mijn vaders zilvergrijze haar door de duisternis wordt opgeslokt.

We rijden stapvoets; de weg is nauwelijks breder dan de auto en zit vol diepe modderpoelen. Door de vele hobbels en kuilen schud ik heen en weer op de achterbank. Er ligt een dikke tak op de weg. De chauffeur trekt zich er niets van aan en het hout bezwijkt met luid gekraak onder de banden. Na ruim een uur komen we bij een kleine open plek midden in de jungle. De start van de *Sendero de las Lágrimas*, het Pad der Tranen.

Een pezige Guatemalaan met kapmes en hoofdlamp gaat ons voor over het steile pad dat door de dichte begroeiing omhoog kronkelt. Johns hoogtemeter geeft 1400 meter aan. 'De

guan leeft boven de 2500 meter, dus bereid je voor op een zware klim.'

Ik moet even slikken, dat is bijna negen keer de Euromast. Zonder trap en zonder leuning, door een aardedonker regenwoud.

De Horned Guan zag ik als kind voor het eerst in een boek en sindsdien wilde ik niets liever dan hem ooit in het wild zien, dat enorme, zwart-witte, hoenderachtige beest met roze poten en een fluweelzwarte kop. De unieke, felrode hoorn op zijn voorhoofd staat recht overeind, als een opgestoken duim. Hij komt alleen voor in de afgelegen bergwouden van Guatemala en Zuid-Mexico en er zijn maar weinig mensen die hem ooit in levenden lijve hebben gezien. Maar in dit onherbergzame gebied ben ik vooral bezig met overleven.

John en de gids klimmen in een moordtempo omhoog. Ik focus op de hakken van John en probeer mijn voeten precies in zijn afgedrukte te zetten. Ik spring over boomwortels, klim over omgevallen bomen en ontwijk overhangende takken. Ondanks mijn goede conditie moet ik twee keer noodgedwongen een pauze inlassen. Steunend met mijn handen op mijn knieën hap ik naar adem. Een uur voordat het licht wordt, op 2500 meter hoogte, ben ik tot op mijn onderbroek doorweekt van het zweet en volledig afgepeigerd.

John wijst me op een hoopje donkere smurrie vol vijgenzaadjes.

'Verse poep van de Horned Guan, *we're right on the money.*'

Nu begint het wachten. Ik had er geen rekening mee gehouden dat het op deze hoogte tegen het vriespunt zou zijn en al snel sta ik te klappertanden. Ik verlang naar de eerste zonnestralen, maar voorlopig zie ik alleen de lichtbundels die onze hoofdlampjes op het spookachtige woud werpen. Een feloranje gloed aan de verre horizon is afkomstig van een lava spuwende vulkaan. Eindelijk komt de zon op en kan ik me een beetje opwarmen, door mee te schuifelen in de zonnestralen die door het dichte bladerdak de ondergroei weten te bereiken. Gespannen turen we met

onze verreijkers de boomkruinen af, op zoek naar beweging. Een paar keer denken we de guan te horen, maar het blijkt telkens loos alarm.

‘Als hij zich in het eerste daglicht niet laat zien,’ zegt John, ‘kunnen we het wel vergeten.’

Ik kijk op mijn mobiel en constateer dat het al bijna acht uur is. Ik vloek zachtjes. In gedachten zie ik mezelf al met lege handen bij de lodge aankomen.

Het is me niet gelukt pap, ik ben een waardeloze vogelaar.

Na negenen nog steeds geen spoor van de guan. We zijn opgesplitst om de kansen te vergroten, maar met iedere minuut die voorbijtikt zinkt de moed me dieper in de schoenen. Dit gaat me toch niet gebeuren?

Plotseling klinkt er gefluit van hoger op de berg. Dat kan maar één ding betekenen en ik sprint omhoog. Als ik onze gids eindelijk bereik, hoest ik de longen uit mijn lijf. Hoopvol kijk ik omhoog naar het bladerdak, maar de man schudt zijn hoofd en knikt naar het diepe ravijn links van het pad. ‘*Follow me.*’

We klauteren zo snel we kunnen langs de helling naar beneden. Takken slaan in mijn gezicht en ik glijd voortdurend uit. De gids lijkt wel een berggeit en het kost me moeite om hem bij te houden. Een rotswand belemmert onze doorgang en voor ik er erg in heb, springt hij twee meter naar beneden. Ik kan alleen maar aan de rode hoorn van de guan denken, spring als een dolle stier achter hem aan en kom hard neer op de stenige ondergrond. Snel check ik mijn enkels en constateer dat ik niets heb gebroken. We sprinten verder omlaag. Honderd meter verder komt hij tot stilstand en alleen een struik voorkomt dat ik op volle snelheid tegen hem aan bots.

‘Over there!’

Ik zie een enorme vijgenboom en richt met trillende handen mijn verreijker op de donkere gedaante half verscholen in het bladerdak. Daar zit-ie, precies zoals ik hem zestien jaar geleden in dat fotoboek zag: de Horned Guan. Ademloos kijk ik naar de prehistorisch ogende vogel, die op zijn beurt, vanaf een dikke be-

Horned Guan

moste tak, zijn perplexe waarnemer aanstaart. Na een kwartier, waarin ik mijn verrekijker alleen van mijn ogen haal om foto's te maken, slaat hij zijn vleugels open en verdwijnt hij voorgoed uit beeld.

Scheveningen, 1986

Waar is deze vogelgekte begonnen? Volgens mijn moeder in de wieg. Vanuit de kinderwagen keek ik altijd met grote ogen naar het bladerdak wanneer ze me door de Nieuwe Scheveningse Bosjes rondreed.

'Het is zo'n stil en observerend jochie, hij wordt later vast een professor,' zei ze tegen haar vriendinnen.

Mijn ouders gaven me een zwart-witte knuffel die ik, toen ik mijn eerste woordjes begon te brabbelen, 'Pica pica' noemde. Van mijn oma kreeg ik voor mijn zevende verjaardag *Zien is kennen!* cadeau, een ouderwets vogelboekje waarin alle in Nederland voorkomende vogels staan afgebeeld. Naast de Nederlandse

naam werd in dit boekje ook de Latijnse benaming vermeld en zo ontdekte ik dat *Pica pica* Latijn is voor ekster. Mijn moeders voorspelling leek uit te komen, maar toen ik vele jaren later voor de derde keer op rij een onvoldoende kreeg voor mijn master-scriptie archeologie werd pijnlijk duidelijk dat ik niet voor de wetenschap in de wieg was gelegd.

Ieder kind is een natuurliefhebber, daarvan ben ik overtuigd. Er is niet veel voor nodig om die liefde aan te wakkeren. In mijn geval waren een schepnetje, een vergrootglas en een emmertje voldoende. Als jong ventje viste ik met dat netje de vijver van de burens leeg en ik maakte tekeningen van de waterkevers, salamanders en kikkers die ik thuis in mijn moeders vazen liet rondzwemmen.

Het meest hield ik van het strand. Dat kwam goed uit, want ik groeide op in Scheveningen. Net als mijn vriendjes Willem, Titiaan en Maurits was ik de trotse eigenaar van een garnalenduwnetje, waarmee we in de zomer vrijwel dagelijks in linie op garnalen, zandkrabbetjes en scholletjes visten, die we daarna in zelfgemaakte bassins lieten rondzwemmen. Met elk opkomend tij werd ons tijdelijke aquarium weer teruggenomen door de zee, ondanks onze pogingen om de dijken te verzwaren met zand en schelpen.

Groot was de opwindning toen een van ons een zeenaald uit zijn netje viste, een kronkelige, dunne vis die wel wat weg heeft van een paling met een lange snuit. We waren volledig in de ban van dit rare dier en onze ouders werden meegetrokken uit hun strandstoel om onze vangst te bewonderen.

In die tijd begreep ik al dat de natuur nooit saai is. Als je goed oplet, zie, hoor, ruik of voel je altijd wel iets verrassends, of je nou in een tropisch regenwoud rondloopt of in je eigen achtertuin.

Op een warme zomerdag in 1995 vonden Titiaan, Willem en ik een aalscholver op het strand. In de brandende zon zat de vogel op de vloedlijn tussen het wier en angespoelde rommel. Tot dan toe had ik aalscholvers altijd van een flinke afstand gezien

en dan leken ze grotendeels zwart, maar nu viel me op hoe mooi zijn verenkleed was. Op zijn staart en mantelveren zat een soort olieachtige, groene glans en de opvallende donkere veerranden maakten een geschubde indruk, als de huid van een slang. Dat in combinatie met zijn turquoise blauwe ogen, gaf hem wat reptielachtigs. Het was een volwassen vogel in broedkleed: boven zijn poten zat een opvallende witte vlek en zijn kruin en nek waren bedekt met fijne sneeuwwitte veertjes.

Met zijn bek open en zijn ogen half dicht liet hij ons tot op een meter naderen. Ik had meteen door dat er iets mis was, anders was deze schuwe watervogel allang weggevoegen. We moesten hem vangen en naar vogelasiel De Wulp in Kijkduin brengen. Er was één groot probleem: hoe gingen we deze grote vogel op onze fiets naar de andere kant van de stad vervoeren? Gelukkig lag honderd meter verderop mijn moeder op haar handdoek nietsvermoedend van haar vrije dag te genieten. En zij was in haar gloednieuwe Renault Twingo naar het strand gekomen.

‘In mijn auto?’ vroeg m’n moeder even later.

Er was enige overtuigingskracht voor nodig, maar uiteindelijk zwichtte ze. Met een handdoek ving ik de aalscholver en stopte hem in een kartonnen doos die Titiaan bij een strandtent vandaan had getoverd. Gezamenlijk vertrokken we in mijn moeders auto richting het vogelasiel. Al na de eerste tweehonderd meter richtte de aalscholver zijn cloaca boven de rand van de doos uit; een dikke straal grijswitte derrie spoot over de achterbank en vulde de auto met een verstikkende visgeur.

Voorzichtig droeg ik de doos met de aalscholver het vogelasiel binnen.

‘Die heeft niet lang meer te leven,’ zei de dierenarts. Ze tilde de vogel voorzichtig op uit de doos en legde hem op tafel. Hij liet zijn kop hangen en had zijn ogen gesloten.

‘Hij heeft waarschijnlijk een vishaakje ingeslikt waardoor hij interne bloedingen heeft gekre...’

Midden in haar zin verkrampde de aalscholver. Hij knikte zijn kop naar achteren en blies met een sissend geluid zijn laat-

ste adem uit. Drie kleine jongetjes stonden verslagen rondom de behandeltafel.

In de auto terug naar huis keken we stil voor ons uit. Door het open dak zag ik een groepje aalscholvers overvliegen. Titiaan en Willem volgden mijn blik en zagen de v-formatie nog net achter de bomen verdwijnen.

‘Het zijn net straaljagerpiloten die een ereronde vliegen voor hun overleden vriendje,’ zei Titiaan.

Hij had het niet mooier kunnen zeggen.

Scheveningen, nieuwjaarsochtend 2016

Mijn vriendin Camilla zegt dat het de zenuwen zijn. De reis van 366 dagen door veertig landen, die vandaag gaat beginnen, is mijn doorgaans stalen maag te veel geworden: de hele nacht hang ik elk half uur boven de wc. Tegen de ochtend loop ik het dakterras op voor een frisse neus. De vuurwerkliefhebbers van het Belgisch Park hebben hun kruit intussen verschoten en alleen ver weg, vanuit de binnenstad van Den Haag, klinkt af en toe nog een verdwaalde knal. Het is nu echt januari. De kruitdamp hangt nog in de lucht en prikkelt mijn neusgaten. Ik heb altijd al een hekel aan vuurwerk gehad en het besef dat er zojuist in Nederland, in een paar uur tijd, voor tientallen miljoenen euro’s aan vervuiling en lawaai de lucht in is geschoten, maakt mijn afkeer alleen maar groter. Dan klinkt er een vertrouwd geluid vanuit een van de achtertuinen in de Brugsestraat. Ik spits mijn oren en hoor de onmiskenbare, jubelende zang van een merel. Alsof deze heldhaf-tige vogel wil laten horen dat hij zich niet uit het veld heeft laten slaan door de oorverdovende knallen en lichtflitsen.

De kop is eraf: soort nummer één is een feit, nog 6042 te gaan dit jaar voor een nieuw wereldrecord.

Het geluid van de voordeurbel is het officiële startsignaal van mijn *Big Year*, een jaar lang vogels kijken. Het is nieuwjaarsdag, zes uur in de ochtend, en Max staat met de auto voor de deur.

‘Zijn jullie er een beetje klaar voor?’ vraagt hij Camilla en mij, blazend in zijn handen.

Max zal de komende tweeënhalve maand met mij meereizen door Azië en Nieuw-Guinea. We kennen elkaar van vroeger toen we samen naar vogelkijkkampen van de JNM (Jeugdbond voor Natuur- en Milieustudie) op de Waddeneilanden en het Lauwersmeer gingen. Ik was twee jaar ouder en beschouwde hem een beetje als mijn jongere broertje in het vogels kijken. Tijdens zijn middelbareschooltijd verloor hij tijdelijk zijn interesse in de vogelarij. Andere hobby’s kregen prioriteit, zoals feesten en vriendinnetjes. Ik ging in Groningen studeren en Max verdween lange tijd uit beeld. Een paar jaar geleden belde hij ineens op, of ik zin had om weer eens te gaan vogelen. En terwijl we vanaf de Oostvaardersdijk naar een grote groep kuif- en toppereenden stonden te kijken, vertelde ik over mijn Big Year.

‘Kan ik niet een stuk met je meereizen?’ vroeg hij. ‘Dan maak ik foto’s die je bij lezingen kan gebruiken.’ Hij was de laatste tijd vooral fanatiek met vogelfotografie bezig en hij wilde altijd al een keer naar Zuidoost-Azië.

Ik moest even nadenken – we hadden elkaar immers al jaren niet meer gesproken – maar stemde uiteindelijk in. We zouden de kosten van de gidsen en accommodaties kunnen delen en bovenal zou het een stuk gezelliger zijn dan in mijn eentje reizen.

Veel vogelaars zetten vraagtekens bij mijn plan om mijn Big Year in Nederland te beginnen. Zou het niet veel beter zijn om ergens in het regenwoud van Zuid-Amerika of in Australië te beginnen? Toch was dit een bewuste keuze: in de wintermaanden herbergt de Hollandse delta enorme concentraties ganzen en eenden van een groot aantal verschillende soorten. Ons land is van groot belang voor overwinterende wad- en watervogels en dat wil ik laten zien aan de rest van de wereld.

We hebben een strak schema waarmee we vandaag, in theorie, meer dan honderd soorten kunnen zien. Het plan is om met het eerste licht te beginnen in het oostelijke Zuid-Hollandse deel van de delta en dan in een grote boog via de Prunjepolder naar

de Brouwersdam te rijden, en vanuit daar direct door naar Schiphol.

Ik houd mijn hart vast, want de afgelopen twee weken heeft het bijna onafgebroken geregend en iedere vogelaar weet dat vogels zich in de stromende regen een stuk minder vaak laten zien. Maar als we met zonsopgang op Overflakkee aankomen, is er geen wolkje aan de lucht en is het windstil.

De lucht is fris en ziltig en ik adem diep in; mijn misselijkheid van die nacht is verdwenen. De opkomende zon zet de lucht in vuur en vlam en overal om ons heen roepen smienten, wulpen en rotganzen. Wat is de Nederlandse natuur toch mooi.

Halverwege de ochtend staat de teller al op meer dan vijftig soorten en als we de Oesterdam tussen Tholen en Zuid-Beveland oprijden, dient nummer 59 zich aan. Een enorme roofvogel met een zware snavel en wigvormige staart flapt laag over de auto de Oosterschelde op. Alle ganzen en eenden stuiven in paniek op.

‘Zeearend!’ brullen we in koor.

Tien jaar geleden was dit nog een unieke wintergast, maar ondertussen broeden er enkele paartjes in ons land. Een goed teken: de Nederlandse natuur verruigt en in gebieden als het Lauwersmeer, de Biesbosch en het Zuidlaardermeergebied wordt de laatste jaren geprobeerd om de natuurlijke dynamiek zoveel mogelijk terug te brengen, bijvoorbeeld door de rivieren de ruimte te geven het landschap periodiek te laten overstromen. Behalve de zeearend zijn ook de bever en de otter, na een succesvol herintroductieprogramma, teruggekeerd in ons land. De laatste jaren laat zelfs de wolf zich weer regelmatig zien.

De meest onalledaagse soort van vandaag is een vrouwtje witkoppors, een dwaalgast die twee weken geleden door een gelukkige vogelaar werd ontdekt in de buurt van Wilhelminadorp. We kunnen alleen maar gissen hoe dit grijsbruine vogeltje uit Siberië in de Hollandse polder is terechtgekomen en niet op de gebruikelijke overwinteringsgebieden in Centraal-Azië. Ik ben expres niet eerder gaan kijken in de hoop dat ik de eerste dag

van mijn recordpoging kon aftrappen met een nieuwe soort in Nederland. We hebben het Siberische nichtje van onze geelgors snel gevonden, scharrelend tussen het Hollandse gras – alsof het de normaalste zaak van de wereld is.

Vandaag lijkt iedere soort mee te werken en tegen de avond staat de teller al op 117. Camilla's maag werkt echter niet mee. Alsof ze mijn misselijkheid heeft overgenomen. Bij haar wordt de spanning groter naarmate mijn vertrek dichterbij komt. Terwijl we terugrijden naar Den Haag sla ik een arm om haar heen. 'Ik ga je zo missen,' fluistert ze terwijl ze haar hoofd op mijn schouder legt.

Schiphol, 2006

Na de middelbare school ging ik op reis. Hiermee bedoel ik geen maandje backpacken door Thailand, ik ging zevenenhalve maand vogels kijken. Een jaar lang had ik verschillende bijbaantjes, als afwasser, bierverkoper bij concerten en assistent-kok in een kookstudio. Dat laatste baantje was van korte duur, omdat ik nog niet eens wist hoe ik een ei moest bakken en iedere avond net te veel biertjes dronk. Aan het eind van de rit had ik een paar duizend euro gespaard en voor mijn diploma kreeg ik van mijn ouders een *round the world ticket* cadeau.

En zo liep ik op 3 januari 2006, op negentienjarige leeftijd, over de loopband op Schiphol naar mijn gate. Door de oortjes van mijn mp3-speler klonk de raspende stem van Bob Marley: '*Emancipate yourself from mental slavery, none but ourselves can free our mind.*'

Ik voelde me vrij als een vogel en aan de andere kant van de wereld lonkte het avontuur.

Tijdens die reis was ik met niets anders bezig dan vogels kijken, van zonsop- tot zonsondergang. Vooral Sabah, het Maleise deel van Borneo, maakte diepe indruk. Behalve grote aantallen neushoornvogels en andere tot de verbeelding sprekende vogelsoor-

ten als de Bornean Ground Cuckoo en de Malaysian Rail-Babbler, zag ik voor het eerst in mijn leven een orang-oetan.

Het was niet alleen maar prachtig, ik werd hier ook geconfronteerd met de gevolgen van de rubber- en palmolie-industrie. Toen ik per bus van de westkust naar de oostkust reisde, passeerde ik een schijnbaar eindeloos heuvellandschap van palmplantages en kapvlakten. Er stond af en toe een enorme boomstronk tussen de commerciële aanplant, het enige overblijfsel van een zestig meter hoge woudreus. Nog geen twintig jaar geleden was dit allemaal tropisch regenwoud, met neushoornvogels, orang-oetans en zelfs de bijna uitgestorven Sumatraanse neushoorn. Terwijl ik uit het raampje staarde en deze apocalyptische setting aan me voorbij zag trekken, vroeg ik me af of er over tien jaar überhaupt nog bos zou staan.

Na een reis van drie maanden door Maleisië, Australië en Nieuw-Zeeland kwam ik aan in Santiago, de hoofdstad van Chili. Vanaf daar lifte ik over de Pan-American Highway naar Peru, een reis van bijna 2500 kilometer. Bij het vallen van de avond zette ik mijn tentje op langs de weg, midden in een kurkdroog maanlandschap. 's Nachts was het muisstil, op een enkele verdwaalde vrachtwagen na. Geen insecten, geen wind, geen vogels. Niets. Ik lag op mijn rug op een matje en door de open rits van het tentzeil staarde ik omhoog naar de eindeloze sterrenhemel; de stilte was zo oorverdovend dat ik mijn eigen hartslag kon horen.

Peru is een waar eldorado voor vogelaars. Door de enorme diversiteit in landschap – van de kurkdroge Atacama-woestijn tot de besneeuwde bergtoppen van het Andes-gebergte en de broeierige jungle van het Amazone-regenwoud – komen hier meer dan 1900 vogelsoorten voor, ruim twee keer zoveel als in heel Europa.

Ik bleef er uiteindelijk viereenhalve maand. Net als de lokale bevolking reed ik in overvolle bussen en ik lifte op daken van vrachtwagens naar de meest afgelegen uithoeken van het land. Ieder gebied dat ik bezocht bracht weer een reeks nieuwe vogelsoorten.

Onderweg van het laagland van Amazonia naar Cuzco, een

stad op 3300 meter hoogte, zat ik op het dak van een vrachtwagen die tergend langzaam over een onverharde weg omhoogklom. Mijn benen en billen voelden beurs aan door het constante geschuif over de houten planken waarmee het dak was bedekt. Om me heen zaten een paar Peruanen die met hun marktwaar onderweg waren naar de stad. Net als zij hield ik me goed vast aan de metalen balustrade, zodat ik er bij een onverwachtse hobbel niet vanaf viel. Links van de weg lag een steile, beboste helling en rechts een ravijn van honderden meters diep. We passeerden een uitgebrande bus die ver beneden ons tussen de rotsen lag – een stille getuige van een drama dat zich hier had afgespeeld. Eén verkeerde stuurbeweging van onze chauffeur en ook wij zouden daar beneden terechtkomen. Ik moest even slikken, want ik had al minstens drie lege halveliterblikken bier uit het openstaande raam van de chauffeurscabine naar buiten zien vliegen...

Naast me zat Rob, een Nederlandse vogelaar die sinds twee jaar in Peru woonde. We hadden net een week samen vogels gekeken bij een onderzoeksstation in het Tambopata Nature Reserve en berekend dat we ergens tegen de avond in Cuzco aan zouden komen. Maar twee lekke banden, een wegversperring en een gemiddelde snelheid van 25 kilometer per uur zorgden ervoor dat we met zonsondergang pas halverwege waren. Uiteindelijk passeerden we de bergpas op vierduizend meter rond middernacht. De temperatuur lag ver onder het vriespunt en Rob en ik zaten rillend op het onbeschutte dak.

‘Zou James Clements zo iets ook hebben meegemaakt in zijn Big Year?’

Ik keek hem niet begrijpend aan. ‘Wie is James Clements en wat is een Big Year?’

Rob vertelde over de Amerikaanse ornitholoog die in 1989 het wereldrecord vogels kijken op zijn naam had gezet: ‘Hij reisde een jaar lang de wereld rond, bezocht alle continenten behalve Antarctica en zag 3662 vogelsoorten. Dat heeft niemand hem ooit nagedaan.’

Een Big Year... die woorden hadden een magische klank. Vogels kijken was mijn grote passie, dus wat kon er in godsnaam